

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 192.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 4. OKTOBRA — SATURDAY, OCTOBER 4, 1941

LETNIK (VOL.) L

'Čistka' na Češkem se nadaljuje - Rusija dobi vso pomoč

Do sto obsojencev
naziji postrelili

Med zadnjimi češkimi žrtvami bila dva upokojena generala. — Na smrt obsojeni min. predsednik zaprosil za pomilostitev. — Novi uporniški pojavi na Balkanu.

Berlin, Nemčija. — V nazijskih krogih se napoveduje, da je pričakovati na Češkem v prihodnjih dneh še več "čiščenja," ter, da utegnejo priti nove žrtve pred puške v zvezi z zaroto, o kateri trdijo naziji, da se je odkrila. Točasno je pod zasliševanjem, pravijo, do 300 oseb, dočim jih je bilo deset ustreljenih že okrog sto.

Dve zadnji žrtvi pogroma, ki so ga podvzeli Nemci proti Čehom začetkom tega tedna, sta bila dva upokojena generala, po imenu Dolecal in Svatek, katera sta bila ustreljena s številom drugih Čehov — zadnjo sredo pod obdolžbo "pripravljanja veleizdaje, industrijske sabotaže in zaradi lastovanja prepovedanega orožja." Vključno ta dva je bilo do zdaj ustreljenih pet čeških generalov.

Med vsemi, ki so bili postavljeni pred izredno ljudsko sodišče, je bilo doslej le pet oseb popolnoma oproščenih. Na smrt je bil obsojen tudi češki min. predsednik Alojzij Elias, ki je bil med prvimi, katere so oblasti aretirale. Iz uradnih krogov pa se je v četrtek poročalo, da se je izvršitev smrtnih obsodb nad njim odložila, in sicer zato, ker se je poslužil pravice, da je zaprosil pomilostitve, katero pa lahko izreče edino Hitler sam. Kaka bo njegova usoda, se še ne more napovedati.

Istočasno se je v četrtek iz Zagreba poročalo o novem uporniškem činu tamkaj. Proti 12. nemškemu letalcem, ko so bili na poti proti letališču, je bilo nampeč oddanih več strellov, kateri so dva od njih ubili. Vest nadaljuje, da je ostalih 10 letalcev izvršilo napad proti tisti hiši in ujelo šest mož, ki so nosili pištole.

Preko Švice pa je iz Bolgarije prispelo poročilo, da so na macedonskem ozemlju, zasedenem od Bolgarov, skušali izvršiti Grki upor, oboroženi s strojnimi, ročnimi granatami in revolverji.

AMERIKA SE UTRUJE NA ISLANDIJI

Reykjavik, Islandija. — Na tukajšnji otok, na katerem je pred nekaj meseci, kakor znano, ustanovila Amerika z odobrenjem Anglije svojo postojanko, je prišlo te dni toliko vojaštva in raznega materijala, da se vidi, da namerava Amerika v pravem pomenu besede utrditi otok. Prišla je pehota, artilerija, inženirska skupina in zdravniški oddelki in poveljnik, general Bonesteel, se je izrazil: "Mi smo tukaj za trd in resen posel. Na vsakogar želimo napraviti ta vtis. Za šale ni časa."

UJETNIKE
IZMENJAVAJO

V Anglijo pripluje nemška ladja, v Francijo angleška.

London, Anglija. — Med Anglijo in med obrežjem evropske celine se bo koncem tega tedna upostavila privikrat izza časa lanske vojne na zapadu direktna zveza preko Kanala in privikrat se bo ob tej priliki zgodilo, da bo v času, kar traja vojna, lahko priplula nemška ladja brez nevarnosti v angleško pristanišče ter ga tudi zapustila. Po medsebojnem sporazumu se bo namreč izmenjalo med Nemčijo in Anglijo število ranjenih vojni ujetnikov. V to svrhu bo pristala v nekem južnoangleškem pristanišču ena nemška bolniška ladja, ki bo pripeljala kakih 1.500 angleških ujetnikov, v nekem francoskem pristanišču pa istočasno ena angleška ladja z enakim številom nemških ujetnikov.

V času, ko boste pluli ti ladji preko Kanala vsaka v svojo smer, se bodo po dogovoru od tamkaj umaknili vsi bojni aeroplani in podmorniki in z vode bodo odstranjene mine. To premirje bo trajalo le toliko časa, dokler se ladje ne vrnete vsaka v svojo stran, na kar se bo človekoljubje zopet umaknilo barbarizmu. — Ta izmenjava se bo izvršila po posredovanju Švice.

Z LADJO PRIŠLA NENAVADNA "SLIKA"

Dublin, Irsko. — Z neke tovrstne ladje, ki je priplula iz Londona, so delavci zadnje sredo razkladali tovor, ko so postali pozorni na neki zaboj z velikim napisom: "Previdno ravnejte — dragocene slike." Iz zaboja se je namreč zaslizalo ječanje. Ko so pošiljko odprli, so bili nemalo začudeni, ko so pod dvojnimi dnom našli nekega moškega nezvestnega. Ugotovilo se je, da je bil to neki francoski slikar, živeč v Londonu. Ni pa se moglo takoj izvedeti, kako je prišel v zaboj.

ARETIRANCI SE BODO MORALI IZKAZATI

Chicago, Ill. — Tukajšnje policijsko ravnanstvo je zadnje sredo odredilo, da bodo morale v naprej vse osebe, ki bodo aretirane, predložiti dokaz o ameriškem državljanstvu; ako pa nimajo državljanstva, bodo morale pokazati potrdilo, da so se registrirale. Tisti, ki ne bodo mogli tega predložiti, se bodo izročili posebni federalni preiskovalni sekciji.

SLOVENSKI KANDIDAT
ZMAGAL V CLEVELANDU

Cleveland, Ohio. — Pri županskih primarnih volitvah, ki so se vršile zadnji tork, je bil na demokratski listi nominiran slovenski rojak Frank J. Lausche županski kandidat. Dobil je s'ajajno večino, namreč 68.013 glasov. Republikanski nominiraneec, seganji župan Blythin, je odnesel nasprotno le 46.973 glasov. S tem se bosta pomerila pri glavnih volitvah, katere se bodo vršile 4. novembra in nadmoč, katero kaže Mr. Lausche nad Blythinom, nudi upanje, da bodo tudi novembarske volitve izpadle v enakem sorazmerju. — Slovenskemu zmagovalcu iskrene čestitke in obilo sreče v novembru!

ITALIJA IMA PRIČAKOVANJE
TI NAPADE

London, Anglija. — Tekom zimskih mesecev bo angleška zračna sila bombardirala italijanska mesta, kolikor bo v njih moči. Tako se je izrazil v sredo neki tukajšnji list ter dostavil, da je bilo veliko bombardiranje v tem tednu le "prvi obrok". Italija, pravi, ni zdaj nič več drugega, kakor od sovražnika zasedeno ozemlje; Mussolini je le nekaj "gauleiter" (nazijski distriktni načelnik), ki mu pomaga okrog 80.000 nemških funkcionarjev. Bombardiranje tekom zime, trdi list, bo še bolj povečalo trpljenje, ki čaka italijansko ljudstvo. Od raznih strani se izraža upanje, da bodo ravno ti napadi pospešili nemire v Italiji, kar utegne privedi do separatnega miru.

PREDLAGA STOLETNO
POLICIRANJE SVETA

Indianapolis, Ind. — Na tukajšnji konvenciji ameriških advokatov je nastopil zadnje sredo kot govornik mornariški tajnik Knox, ki je izražal izredno bojaželjnost. Ožigosal je Nemce kot bandite in pirate ter priporočal, naj podvzame ameriška mornarica napade proti njim. Obenem je dejal, naj se upostavi tak svetovni red, da boste za prihodnjih sto let izvrševali v njem policijske službe Anglija in Amerika.

Konferenca se re-
kordno-hitro zaključila

Na zborovanju zastopnikov Anglije, Amerike in Rusije se sklenilo, da bo dobila Rusija od zapadnih dežel vse, kar potrebuje, dajala pa jima bo svoje surovine.

KRATKE VESTI

New York, N. Y. — Po statistiki, izdani zadnje sredo, se ugotavlja, da zaposlenost v jeklarski industriji skozi zadnjih 16 mesecev stalno narašča. V avgustu je bilo v njej zaposlenih 654.000 oseb, katere so dobile skupno okrog 113 milijonov dolarjev plače.

London, Anglija. — Glavni ravnatelj v ministerstvu za informacije, Monckton, se je v sredo izrazil, da namerava v kratkem obiskati Moskvo, in sicer v svrhu, da se ustvari sodelovanje v angleškem in ruskem propagandnem delu.

Berlin, Nemčija. — Ekonomski minister Funk je zadnje sredo podal izjavo, da nima Nemčija nikakega namena, da bi gospodovala svetu, vendar pa, da bodo morale evropske dežele urediti svojo trgovino po nazijskih pravicah.

Tokio, Japonska. — V nekem tukajšnjem listu se je v sredo izrazilo Nemčiji priporočilo, naj sklene na kak način mir z Rusijo in obrne svojo vojaško silo proti Angliji.

NAZIJI STROGI PRI RAZ-
DELJEVANJU BLAGA

Berlin, Nemčija. — Poročila iz par evropskih držav kažejo, s kako natančnostjo in strogo stjo nazijske oblasti pazijo, da se živila in druge potrebščine razdeljujejo do pičice natančno. Tako je kadilec na francoskem ozemlju dovoljeno, da bodo dobili na dan le tri grame tobaka, kar je dovolj za tri cigarete. V Oslo na Norveškem je izdan odlok, da ima posamezna oseba pravico le do okrog pol funta mesa, in še to le tedaj, kadar je sploh meso na razpolago. V Parizu je ustanovljeno posebno sodišče,

Moskva, Rusija. — Rusija dobi od Anglije in od Amerike takorekoč vso pomoč, za katero bo zaprosila, po določbah sporazuma, ki se je dosegel na konferenci zastopnikov teh treh dežel. Nasprotno pa bo sovjetska vlada izvršila povračilo za blago, ki ga bo dobila, s svojimi surovinami.

Konferenca, ki je imela namen, da ugotovi, kaj Rusija najbolj potrebuje, in način, kako se ji naj te potrebe dostavi, se je završila v rekordno hitrem času. Otvorila se je zadnje nedeljo in v sredo je imela že svojo končno sejo. Kakor se trdi, se iz te naglice lahko razvidi, kako zelo ste Anglija in Amerika voljni za pomoč Rusiji, iz Stalinove zahvale, ki jo je izrekel po končani konferenci, pa se nasprotno kaže, da smatra Rusija obe zapadni velesili v resnici za davežljivi. Pričakuje se, da bo Rusija v naprej napram tema velesilama bolj odkrita in zapupna, kakor je bila v prvih mesecih vojne.

V skupni resoluciji, ki se je sprejela po končani konferenci, se poudarja, da je delovanje vseh treh dežel usmerjeno v uničenje nazijske tiranije in v osvoboditev zaslužjenih narodov.

DAREŽLJIVI, TODA V
TRGOVINI TRDI

London, Anglija. — Neki poslanec je v parlamentu podal svojevrstno označbo o Amerikancih. Dejal je o njih, da so zelo darežljivi, kadar jih kdo prosi za kak dar, toda skrajno trdi, kadar gre za kak trgovsko pogajanje.

ki je pooblaščen izreči smrtno kazen za vsako tihotapljenje živil ali pa za ponarejanje živilskih kart.

NAZIJI V ZAVZETEM KIEVU

Gornja slika, ki je bila poslana po radio iz Berlina, kaže vstop nemške armade v zavzeto ukrajinsko prestolico Kiev. Vendar pa so boji mož proti moči trajali še več dni.

Iz zaslužnjene domovine

Nemške in italijanske zasedbene oblasti so prisiljene priznati, da si Jugoslavije še niso priporile, kajti narod kaže iz dneva v dan hušjo odporno silo in noče kloniti pred nasilniki.

Nepokorna Jugoslavija

Washington, D. C. — Bile so zablode med poedinci, ki niso dovolj poznali našega naroda, pa so mislili, da je Jugoslavija v dvanajstih dneh bojevanja izčrpala svojo odporno silo, a glej, Jugoslavija se od 6. aprila, ko jo je sovražnik napadel, slej kot prej vztrajno bori z Nemčijo in z Italijo in žrtvuje vsak dan silno število človeških življenj. Nemške in italijanske zasedbene oblasti so prisiljene, da se z vsemi sredstvi bore proti združenemu narodu, ki skupaj s svojim kraljem in s svojo vlado v izgnanstvu nadaljuje z borbo do končne zmage. Vse vesti, ki jih je ameriški tisk objavil, kakor pred nekaj meseci v marcu in v aprilu — z velikimi naslovi in na prvih straneh, zanikajo prejšnja obvestila nemške in italijanske propagande, da je Jugoslavija klonila pred močnejšim sovražnikom in se predala na milost ali nemilost svojim krvnikom. Narod, ki je spoznal svojo dušo v rani zori 27. marca, kakor se je lepo izrazil veliki Winston Churchill, tak narod se ne more čez noč predati in pokoriti. Se danes je sposoben za borbo, bolj kot kdaj prej, najsiprav je po videzu osvojen.

Iz vse Jugoslavije prihajajo vesti, da se uporniški narodni boj četnikov in narodnjakov bje tako krvavo, da so sovražniki bili prisiljeni, da so vnočji zasedli predele, ki so iz njih že izpraznili vojaštvo in da pošiljajo pomoč izdajalcem v borbah proti narodu, ki brani svojo svobodo in svojo čast. Sam italijanski tisk odkrito priznava, da je v Paveličev "Neodvisni Hrvatski" milijon in pol Srbov, ki so pripravljeni boriti se proti vsakršni predaji. Prav toliko in še več je v "Neodvisni Hrvatski" Hrvatov, ki se bore skupno s Srbi v bojih za svobodo Jugoslavije. "Popolo di Roma" govori o veliki "komunistični akciji" po hrvatskih vaseh. O "hrvatskem komunizmu" pravi, da je to "samo srbizem, ki se pokriva z rdečo zastavo, da bi prikri svoj pravi obraz". To trditve naših krvnikov in njihovih najemnikov je za nas čisto jasna. Prihaja nam kot potrdilo za to, za kar se je naš narod vedno boril in v kar je vselej veroval. Srbizem ni komunizem. To je jugoslovanstvo. To je slovanstvo. Za ti načeli so se naši najboljši sinovi borili že v najstarejših časih. Za ta cilj so delali vsi naši rodovi, ki so bili veliki in odločujoči v zgodovini. V Srbiji iz najstarejših časov in najbolj v dobach Karadžordža, kneza Mihaela in končno Nikole Pašića; od Petra Križaniča mimo Jurija

Osišče povzema mere da za-
duši vstajo v Jugoslaviji

"New York Times" v svoji izdaji 26. ega septembra pri naša pod zgornjim naslovom sledeče:

Rim, 25. septembra. — V zvezi z izjavo, da se milijon in pol Srbov od katerih se mnogi tisoči potikajo v četniških skupinah z bakljami, bombami in strojnimi, še vedno upira hrvatski vladi, ki je pod nemškim nadzorstvom, je Italija danes objavila, da je zavzavala svoj bok na Jadranu z novo zasedbo hrvatske pokrajine, ki je prej iz nje izpraznila svoje vojaštvo.

Poveljnik druge italijanske armije, general Vittorio Ambrosio je v svojem poročilu Musoliniju dejal, da je novo zasedbo omenjenega predela izvršil "brez dogodkov vrednih omembe." Ukaz za novo zasedbo je bil izdan v mesecu avgustu.

Istega dne je "Popolo di Roma" objavil vest o bojih za življenje in smrt s srbskimi uporniki. Istočasno sporočajo Petra Križaniča mimo Jurija (Dalje na 4. strani)

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljov in dnevoj po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka .50	Single copy .50

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Črni dnevi nad Evropo

Mnogo gorja in krivic so že prestali evropski narodi, predvsem najbolj slovanski narodi v tej totalni vojni. Hudo je bilo, ko so razbijale bombe, mesta in vasi in to še delajo. A gorje še ni končano. Razbita so mesta, vasi in cele pokrajine. Razkropili so družine na vse vetrove, da v premnogi družini ne ve oče za ženo, sina in hčer in obratno. Vojna ni razbila in ne razbija samo hiš in kamnenja, ampak razbija tudi družine, njihovo družinsko življenje, moralo in še marsikaj drugega. Kaj dobrega pa naj peklo prinese človeštvu, ko nima drugega v svojih zalogah, kakor sam pekel in vojska je največji pekel.

Dosedaj in še sedaj vodijo po poljih Evrope ofenzivno razni generali in se postavljajo s svojo vojaško znanostjo, češ, glejte na nas junake, kaj zmoremo in kaj delamo s svojim vojaškim znanjem. Smo gospodarji na kopnem, v zraku in v vodi. Yes, gospodarji uničevalci! Kar je človeštvo doseglo dobrega v stoletjih na vseh raznih poljih, to razbijate in uničujete. Razbili ste mesta, vasi in polja. Rodovitna polja so opustošena. V jeseni so preje polja bogato plačevala one, ki so jih obdelovali. To jesen, kar so jim skozi leto gospodarili vojaški generali, so polja prazna, poteptana in uničena. Po stajah ni klavne živine, kašče so prazne in celi narodi razgnani in pregnani. To so sadovi dela, ki ga je vršila vojska, ki jo je spočel Hitlerjev kljukasti križ.

Preko evropskih polj in planjav že vlečejo in pihajo vedno hladnejše severne sape. Na milijone sirot gori od skrajnega severa, pa doli do osrčja Afrike, pa nima niti krpe, da bi se zavili vanjo, nimajo kruha za jutrišnji dan in ne vedo, kje bodo spali, kaj bodo jedli jutrišnji dan. General Lakota pripravlja svojo ofenzivo, ki bo grozna in huda.

Ravno beremo, da v Italiji so začeli s 1. oktobrom deliti prebivalcem kruh. Samo mal gotov delež kruha bo dobil vsak prebivalec. Tudi na Španskem grozi veliko pomanjkanje živeža. Po zasedenih deželah, pa kruha itak ni, ker je večina vse razbito. Ofenziva generala Lakota je torej pred durmi Evrope. Ali bodo pred to ofenzivo vzdržali? Težko. Pred bombami se človek umakne v zaklonišča in dokler je sit, vse nekako preživi. Tožbe praznega želodca pa ne potolažijo ne zaklonišče, ne vojaška znanost, ne orožje, ne ničesar drugega, kakor le kruh. Tega pa je vedno manj. Tako se Evropi obeta še najhujše — pomanjkanje. To bodo najbolj črni dnevi.

Nemci sicer trdijo, da so še založeni. Kako in v koliko seveda nihče ne zna. Gotovo pa je, da Nemci poberejo vse kar dosežejo v Franciji, v Belgiji, Danski in Norveški ter v podonavskih deželah, ki pridelajo precej žita. Toda tudi po teh deželah se zaloge črpajo in bo živeža vedno manj. Za Italijo in Španijo in tudi za Francijo bo že letos zelo kritično. Kaj bo drugo leto, vidi Bog. Vsekakor pa se bo pomanjkanje poostrevalo iz čisto jasnega in razumljivega razloga, ker zahteve so vedno večje, proizvodnja živeža pa vedno manjša. Nemci imajo sijajno orožje in sijajne vojaške voditelje, nimajo pa voditeljev, ki bi znali voditi vojske s praznimi želodci.

Po Norveški, po Jugoslaviji, celo na Češkem in drugih krajih se nemiri dnevno večajo in razširjajo. Zakaj? Zato, ker se pomanjkanje povečuje. Nemci vsepovsod priganjajo ljudi dan in noč, da delajo za vojne potrebe, živež pa vedno slabši in vsak dan ga dobe manj. V Jugoslaviji, pravijo, da je pobegnilo v bosanske in hercegovske hribe več sto tisoč srbskih vojakov, ki so se organizirali v četniške oddelke, se skrivajo po gorovju in po noči napadajo nemške postojanke. Kolikor bolj jim bo manjkalo živeža, toliko bolj bodo uprizarjali napade. Koncem konca bo postala vsa Evropa en sam vulkan nezadovoljnosti in upora. Rusija in Anglija pa še niste premagane. Tako bo imela Hitlerjeva vojska še dosti posla in ta posel ji bo izrpal vso njeno tisto "sijajno" moč, o kateri mislijo naduti Nemci, da ji pod nobenim pogojem ne more faliti. Samo počakajmo še leto ali dve.

Seveda, trpljenja in grozot bo pa še mnogo. Vse to pa ni nič drugega, kakor plačilo za veliko zmoto in zaslepljenost demokratičnih dežel v Evropi in po svetu, ker so

dremale, ko bi bile morale biti čuječe, ko je začel nazivem v Nemčiji dvigati svojo strupeno glavo z namenom, da ves svet smrtno useka, z namenom, da ga podjarmi in vrže pod svoje noge. Svet zdaj drago plačuje, kar bi bil lahko preje z lahkoto dosegel, morda le z odločnim diplomatskim nastopom.

Tudi v tem oziru se je nad svetom uresničil preročilo: "Kakor si si postal, tako ležiš..."

NOVICE, VESTI IN ODMEVI

Joliet, Ill.

Te dni je nastopila vesela jesen in hladnejši dnevi, kar nam je par dni prej napovedala izredna nebesna prikazen, ki jo nazivajo za severne luči ali aurora borealis in so bile to pot bolj sijajne kakor še kdaj poprej v zgodovini zvezdoznanstva po zatrdilu zvezdoslovcev; kot ribje oko jasno in zvezdnato nebo je izgledalo naokoli prepleteno s srebrno belim svilnatim pajčolanom. Razni ljudje si so to nebesno znamenje tolmačili na razne načine, v resnici pa je napovedovalo bližnjo vremensko izpremenitev za nov letni čas. Sicer pa je resnica, da zdaj svet preživlja izredno dolgo svojega obzanka.

Otroška ohromelost (infantile paralysis) je med drugimi tekom zadnjih dni zadela tudi eno našo družino in sicer pri g. Antonu Smolich, 2302 Wilcox St., ko sta njegova sinova 18 letni Louis in 12 letni Rudolf prišla zaradi tega pod zdravniško oskrbo. Neki 12 letni deček je od te bolezni umrl in 38 njegovih součencev je moralo izostati iz šole. V nekaterih bližnjih mestih je šolski odbor dal zapreti pet učilnic za nedolžne čase vsled omejenosti nadloge.

Smrtna kosa. Dne 21. t. m. je umrla v svojem domu na 304 Theodore St. Mrs. Barbara Agnich, soproga g. Matije Agnich. Bila je stara okoli 55 let in doma iz Drašič pri Metliki, rojena Simonič, odkoder je prišla sem pred 35 leti. Poleg soproga zapuščila sina in hčer. — Dne 23. t. m. pa je umrl John Glavan, bivajoč na 1300 N. Hickory St. Bil je star do 50 let. Pred se ne letom dni se je nekje v Pennsylvaniji poročil z vdovo za pok. Michaelom Kolenc, bivšem tukajšnjim mesarjem, nakar je došel sem, kjer ga je zdaj prehitela bela žena.

Glede porok, bodisi lesenih, jeklenih, srebrnih, zlatih in drugih vseh vrst v naši naselbini letos ne zaostajamo, a glede krstov pa gre že kekor gozpa Storklja nadaljuje svojo obrt.

Več naših nadobudnih mladencev je tekom minulega tedna nastopilo nadaljevanje svoje izobrazbe v višjih šolah in vseučiliščih po raznih mestih, da se pripravijo za boljše bodočnost. Bog jim daj srečo!

Za dvajsetmilijonsko novo žičarno, katero postavijo na obeh straneh Columbia ceste, so te dni pričeli graditi temelje. Ko bo stvar izgotovljena, bo Joliet največje središče te vr-

ste obrti na svetu. Ker bode Columbia cesta zaprta, bodo zgradili nove ceste na južni strani nove žičarne, katere že tlakujejo. Torej se stvar ni izjalovila. Pravijo, da tudi plavže (blast furnaces) podjetijo v bližnji bodočnosti.

Med 50 rekruti, ki so minuli teden odšli iz našega mesta v vežbališča, je bilo tudi pol dučata naših fantov od fare. Zelim jih mnogo vedrila in zdrav povratek!

Res je, da zdaj preživljamo resne in burne čase, pa vendar mnogi že dalj časa pogrešamo v naših časopisih nekoliko več zdravega humorja in pristnih domačih dvotipov. Malo več živahnosti te vrste bi tudi danes ne škodovalo, ker inče se je bati, da naša kri istinito zvoženi in mišičje odvrteni, kar nam nekateri že očitajo. Ne-prestano tarnanje navadno nič ne pomaga. Razvedrilo je mnogo boljše zdravilo. Ali bi ne bilo na mestu zdaj vprašati in svetovati sledeče:

Kam se izgubili so naši humoristi; kaj zgodilo se je vrlim mušketirjem? Al' dolg ni čas po brhki Špelci več vsem našim starim kavalirjem?

Kovali vsi dvotipe so mične, kratkočasne, da razvedrila bilo je včas skor dovolj; več let sem pa so bojda vsi utihnili, kot vzela b'la bi jih r'ja ali molj.

Naj Jaka gliha, jih malce zopet štrija; komarje in muhe pa škrt, spak polovi ter dežnik vihti stari naj Pavliha, da smeh, živahnost, humor nas poživí.

Vojna poročila in politiko tudi nekoliko zasledujemo, ki nam že sicer preseda, toda najbolj se nam zdi pravilno ime nemškega biroja, namreč DNB (Do Not Believe), ker gotovo vsi propagandirajo (lažejo), razun kar baje piše neki MacKenzie, ki trdi, da bo po morebitni ruski zmagi nad Nemci segala slovanska oblast tja do reke Rene, ki jezikovno meji Francoze od Nemcev. Vederemo!

Naročnik.

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpečo staro domovino? Ako še ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

O TEM IN ONEM IZ SOUTH CHICAGO

So. Chicago, Ill.

V nedeljo 5. oktobra bo v naši slovenski cerkvi sv. Jurija buma in sicer ob 2. uri popoldne. Kakor je bilo oznanjeno, so naprošeni člani društva Najsv. Imena, potem članice Young Ladies Sodality in pa mladinski krožek podružnice Slovenske ženske zveze, da se zberejo pred cerkvijo ob 1:30, da se postavijo v vrsto in da se tako dostojno sprejme g. škofa O'Brien-a, ki bo ob tej priliki prvič v naši fari. Člani društva Najsv. Imena so prošeni, da vzamejo s seboj društvene znake (regalije). Glede drugega naj se ravna, kakor bo sporočeno, oziroma oznanjeno pri mašah v nedeljo jutraj v cerkvi. Pridite kolikor mogoče vsi, da bo sprejem bolj časten.

Kakor sem že zadnjič v svojem dopisu omenil in kakor že nekateri sami veste, se vrši prav to nedeljo v Lemontu medeni piknik, ki ga prireja poznani lemontski čebelar Father John. Medeni piknik je samo enkrat na leto. Samo enkrat na leto se vam nudi prilika, da si nabavite sladkega in zanesljivo pristnega čebelnega medu, ki vam bo v mnogih slučajih v veliko pomoč in vas bo morda obvaroval pred zdravnikom. Hladni in mokrotni jesenski dnevi so kaj nevarni za prehlad. Čim se ta pojavi, ga boš kaj lahko pregal prav z medom. Med torej ni samo za razvajene otroke, kot bi kdo mislil, ampak je že tolikokrat priznano zdravilo proti raznim boleznim. — Pa ne samo medeni piknik nas vabi v nedeljo v Lemont, tudi naša slovenska Marija Pomagaj nas kliče in to zadnjič v letošnji sezoni. Potem pride zima, ko bo le malokateremu mogoče da jo obišče in se ji pokloni. Njene pomoči smo pa potrebni vsi in njena prošnja bo veliko zalegla pred božjim prestolom. Prosim imamo pa veliko, ne samo za se, tudi za naše drage v domovini, ki jih je zadelo strašno gorje. — Torej se nam nudi v nedeljo v Lemontu dvojno zdravilo, duhovno in telesno. Kateremu je le mogoče, naj pohiti tja. — Pozdrav vsem!

Novinar

ZABAVA DRUŠTVA SV. PETRA, ABZ V BROOKLYNU
Brooklyn, N. Y.

S tem vljudno naznanjamo naši slovenski javnosti, da priredi društvo sv. Petra št. 50, ABZ veliko svojevrstno zabavo ali takozvani "Great Halloween Party" in sicer v petek dne 31. oktobra v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na 253 Irving Ave., v Brooklynu. Začetek je ob 8 uri zvečer. Vstopnina samo 35c. Za ples bo igral priznani slovenski Jerry Starlight orkester, pod vodstvom našega znanega rojaka Mr. Jerry Koprivskega, Jr.

Za to prireditev imamo na programu poleg drugih izrednih tudi "šaljivo pošto", kakor tudi krasne nagrade, med katere je všteta tudi krasna zlata ura. Pridite v obilnem številu, da se bomo skupno po-

zabavali. Maske prav dobrodošle. — Druga naša kulturna in podporni lokalna društva se tem potom prav lepo naproša, da blagovolijo upoštevati omenjeni datum ter ne prirejajo svojih zabav na ta večer, kar bo tudi članstvo našega društva rade volje upoštevalo ob priliki zabav in prireditvev drugih društev, na katerih bomo vaš obisk na naši zabavi rade volje vrnili.

Kličem vam dragi rojaki in rojakinje od blizu in daleč, na veselo svidenje v petek 31. oktobra zvečer v dvorani Slovenskega narodnega doma na 253 Irving Ave. v Brooklynu. — Z rojaki in v sobratiskim pozdravom.

Valentine Orehek, Sr., tajnik
SMRTNA ŽRTEV NA ELYJU

Ely, Minn.

Dne 22. septembra je bilo izročeno materi zemlji truplo Ignaca Jericha, rodом iz cerkijanske župnije na Gorenjskem. Rojen je bil leta 1879. Leta 1901 je bil že potrjen k vojakom in bil nameščen v trgovsko Pulj (Pola) v Istri. Nekaj časa je bil tudi na Tirolskem. Kmalu ko je odslužil triletno vojaško službovanje, se je podal, kakor več drugih, v Ameriko. V Ameriki se je oženil leta 1906 ter se nastanil na Milwaukee Ave. Pred letom dni je zadobil težko poskodbu na nogo in ravno ko je nekoliko okreval, se mu je pridružila še druga bolezen, katerega je v par mesecih spravila iz srede svoje družine v hladni grob. — Zapuščila pokloni soprogo, šest sinov in tri hčere. — Bil je član društva Rudar SSPZ in društva North Eagle SSZ. — Pogreb se je vršil v cerkev sv. Antona, po končani sv. maši zadušnici pa na pokopališče. — Družini in sorodnikom naše sožalje!

Dne 23. septembra je bil pogreb za pokojnim Frank Jerichem, ki je umrl v Mayo Clinic, v Rochester, Minn. Podlegel je prehladu na ledvicah. Rojen je bil leta 1909 in sin pokojnega Franka in Marije Jerich iz East Chapman St. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 1, Ameriške bratrske zveze, (poprej JSKJ). Za njim žalujejo mati, dva brata in pet sestra ter veliko sorodnikov. — Zalujoči družini in sorodnikom naše sožalje in sočutje nad izgubo ljubega sina in brata!

Te dni sem bil obiskal bolnega sobrata Paul Lobe, East Chapman St., rodом iz starega kraja iz Starega Loga pri Kočevju in sicer 29. junija 1860. Torej že nad 80 let gleda ta svet. — Leta 1886, dne 15. marca je bil prišel v Tower, Minn., iz starega kraja. Leto pozneje je šel peš v Ely. Ravno takrat se je bila začela graditi železnica iz Tower na Ely in je bila dograjena v enem letu. Na postevju Chandler družbe je že čakala velika količina železne rude, katero so takoj začeli nakladati na lesene železniške voze, s katerimi so jo vozili v Two Harbors.

J. J. P.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Rojenice

Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. John Tramte, na East 64th Street so oni dan povasovale prijazne vile rojenice in jim podarile v spomin krepkega fantiča. Dekliško ime srečne matere je bilo Molly Fortuna. — Častitke!

Nov grob v Penni

Yukon, Pa. — Tukaj je zadnji mesec umrl rojak John Kossec, po domače Hrastarjev, v starosti 73 let. Doma je bil iz vasi Vodice na Gorenjskem. Zapuščal ženo, dva sina, enega vnuka, štiri vnukinje in še več drugih sorodnikov.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Mrs. Mary Panchur iz East 143rd Street je te dni prejela iz starega kraja žalostno vest, da ji je na Klancu pri Kranju na Gorenjskem umrl svak Josip Zupan, po domače Ukov Jože iz Senčurja. Zapuščal soprogo, ki je občinska babica, dva sina in dve hčeri. Umrl je 30. junija. Pokopan je bil v Kranju ob veliki udeležbi občinstva, toda seveda brez duhovnika, ker jih v zasadeni Gorenjski ni več.

Se ena vest iz starega kraja
Cleveland, O. — Ribniški dekan preč. g. Viktorijan Demšar je pisal svojemu bratu Josephu Demšarju karto sledeče vsebine: "Sporočam, da smo še zdravi in živi ter izrazim željo, da bi se še kdaj videli na tem svetu. Žiri so v Nemčiji!"

Smrt pobira

Euclid, O. — V Lakeside bolnišnici v Clevelandu je umrla v nedeljo 28. septembra mladenka Pauline Tomšič, iz Arbor Ave., stara komaj 13 let. Pokojna je bila rojena tukaj. Zapuščala starše Rudolfa in Paulino Tomšič, rojeno Rolih, ki sta oba doma iz vasi Podstenje, pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Pokopana je bila v sredo 1. oktobra.

Še en grob

Cleveland, O. — Tukaj je nagloma preminul rojak Anton Kocjan, star šele 24 let, iz East 82nd Street. Pred dvema tednoma mu je umrla mati, katero je zelo pogrešal. Bil je samski. Zapuščala brata in sestro. Pokopan je bil iz cerkve sv. Lovrenca v torek 30. septembra.

Dva jubileja

Cleveland, O. — Zadnji teden sta slavila 30 letnico poroke Mr. in Mrs. Michael I. Lah. — Srebrni jubilej poroke sta tudi slavila zadnji težen Mr. in Mrs. John in Antonija Dolinar iz Vineyard Ave. — Rojaki obema častitajo in jim žele še mnogo let srečnega in zadovoljnega življenja!

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj na-

PADEC

(300)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Da bi jo Tarzan pustil iz rok, je Tarzela zasidala svoje ostre zobe v njegovo roko. Tarzan pa ni popustil.

Presenečena je občudovala njegov pogum, toda jezilo jo je, ker ni hotel izpušiti.

Nato je začela borbo s Tarzanom, da se oprosti. Njena sila je obema vzela ravnotežje in...

...oba skupaj sta začela padati na tla!

PETINTRIDESETLETNICA DRUŠTVA VITEZOV SV. JURJA

Slovenska naselbina v ameriški Vrhniki se pripravlja, da dostojno proslavi jubilej svojega samostojnega društva.

Waukegan, Ill.—Jutri v nedeljo dne 5. oktobra bodo proslavili društveniki vrlega društva Vitezov sv. Jurja petintridesetletnico obstanka in delovanja. To vrlo slovensko društvo je samostojno društvo, vendar zelo aktivno in ima zaznamovati tekem svojih 35 let zelo pestro zgodovino svojega delovanja. Veliko je to društvo storilo v vseh ozirih za slovenski narod v Waukeganu in North Chicagu. Prejšnja leta je gojilo med seboj zanimanje za lepo uniformo s katero so se člani tega društva mnogokrat odlikovali. Gojilo je to med slovenskimi možmi in fanti prelepe spomine na mlada leta, ko so kot fantje služili vojake. Kdo izmed starejših Slovencev nima prav lepih spominov na mlada leta, ko je bil pri vojaki. Tako je to dajalo prav mnogo zanimanja med našimi rojaki. To društvo je pa bilo tudi podporno društvo in po pričanju katoliško. V oziru podpiranja bolnih in v neugodnih slučajih smrti je storilo to društvo silno veliko dobrega. Kdo naj vse to navede in prešteje. Kot katoliško društvo pa je stalo vedno tudi pri delu za faro in katoliško pričanje. Zato tako društvo ob svojem važnem jubileju zasluži, da se ga ne samo društveni člani, ampak vsa naselbina skupaj spominja in mu

da in pokaže zaslužno priznanje. Zato proslava 35 letnice, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo. Proslava se bo pričela z zbiranjem društev pri šoli Matere Božje ob 10:30 dopoldne. Od tam bo šla povorka v cerkev, kjer se bo darovala ob 11. uri slovesna sv. maša z leviti. Po cerkvenem opravilu pa bo v šolski dvorani Matere Božje na deseti cesti slavnostni jubilejni banket, na katerega je povabljeni vsa naselbina. K slavnosti so vabljeni tudi rojaki od blizu in daleč. Društvo sv. Jurja je rado sodelovalo tudi pri slavnostih v sosednjih naselbinah, zato vabimo, da nas tudi sosedje iz sosednjih naselbin, kot Jolieta, Chicage, So. Chicage, Milwaukee in Sheboygana obiščejo ta dan, če jim čas in razmere dopuščajo. Pridite, da se poveselemo ob jubileju našega slovenskega društva Vitezov sv. Jurja.

Naj še zapišemo, da bosta ob tem jubileju društvu kumovala kot botra naša ugledna Mr. Frank Opeka in njegova soproga Mrs. Gertrude Opeka. Program naše slavnosti bo bogat in zanimiv. Vsakemu jamčimo obilo zabave in vse drugo. Za postrežbo in suha grla bo vse potrebno poskrbljeno.

Prijatelji, pridite na proslavo v nedeljo!

Eden, ki vabi.

BOMBNIK X-13

(Konec)

Obsodbo mu je prečital višji častnik, v njegovem materinskem jeziku. Ko jo je prečital, mu je predložil obsodbo, da jo podpiše, kar je mladi poročnik tudi storil.

Ko je bilo to opravljeno, so ga odvedli v zapor, kjer naj bi počakal do izvršitve obsodbe. Tako je prešlo nekaj dni. Mladi poročnik je bil ves čas v celici sam. Bil je popolnoma ravnodušen. Slišal je oddaljeno grmenje topov. Tam so bile ogorčene borbe.

Nekega večera, ko je opazoval kako padajo snežinke, so se hrupno odprla vrata njegove celice, a na pragu se pojavil vojak. Za vojakom je vstopil narednik z duhovnikom.

Mladi poročnik je zelo dobro vedel, kaj pomeni njihov prihod. Njegove ure so bile prešete. Mogoče že nocoj, a jutri bo z njim gotovo izvršeno. Niti malo ni žaloval za življenjem. Njegova edina želja, ki je v tem trenutku navdajala njegovo dušo, je bila, da bi izvršili kar mogoče prej, kar prej...

Ko ga je duhovnik blagoslovil, je pristopil narednik in mu rekel:

"Kakor vam je znano, ste z obsodbo višjega vojnega sodišča obsojeni na smrt s strelom. Prišel sem, da vam sporočim, da se bo izvršila obsodba jutri zjutraj ob 6. Ako imate kako željo, mi jo lahko sporočite, jaz jo bom dostavil."

Mladi poročnik je začel trepetati, ko je začutil bližino smrti. To vendar pomeni, da ga bodo ustrelili. Do sedaj je upal v nekaj, kar bi ga moglo rešiti, a sedaj ni mogel več na to misliti. Jutri ob zori ga bodo odvedli iz vasi in ga postavili pred puške, ki ga bodo po nekoliko trenutkih zavravali z zemljo.

Vse te misli so mu blodile po glavi tako hitro, da je ves vztrajal.

"Ali imate kako željo," ga je vprašal narednik ponovno.

"Nimam."

"Grešite?"

"Zakaj grešim?"

"Obsojenim na smrt, se izpolni vsaka želja, ki je dovoljena

in mogoča. Tudi vam je dovoljeno, da zaprosite vse, karkoli je dovoljeno.

"Rekel sem, da nimam nikake želje. Točneje: moja edina želja je, da me pustite na miru."

Niti premaknil se ni, dokler ni ob zori zagledal skozi okno svoje celice sivo zimsko nebo, izpod katerega je naletaval sneg. Torej še nekaj minut, pa bo odšel na pot, s katere se ne bo vrnil nikoli.

Ni dolgo čakal.

Že je zaslísal na hodniku težke korake, ki so se približevali njegovi celici. Takoj nato so se odprla vrata, in opazil je štiri vojake v vojni opremi.

Z enim pogledom je obletel bele zidove svoje celice in odšel z vojak, ki so pazili na vsako njegovo kretnjo.

Hodili so več kakor pol ure, ko so se ustavili na polju, preko katerega so poletavale velike kosminke. Bilo je hladno. Nedalet od polja so se videli hangarji sovražnega aerodroma. A malo na levo so ležali žalostni ostanki bombnika "X-13".

Na drugi strani polja, pred nekim zidom, je stala gruča vojakov s puškami. To so bili vojaki, ki jim je bilo odrejeno, da bodo izvršili obsodbo.

Brez določene misli je šel za vojaki, ki so ga gnali na mesto, kjer bo umrl. Ko se je ustavil pred vojaki, ki so dvignili puške in samo čakali povelja, je stopil pred poveljnika neki mlad pilot in mu nekaj povedal na uho. Malo prej je prišel iz nekega majhnega bombnika, ki je bil nedaleč pripravljen za odhod.

"Samo hrambo, drug. Jaz sem tisti, ki sem ubil vašega prvega spremljevalca in mu odvzel načrt. Jaz sem tisti, zaradi katerega so našli vaš avion in ga požigali za požar. Torej jaz sem tisti, ki je kriv vaše nesreče."

Nato je utihnil in začel razburjeno govoriti:

"Ako morete, mi oprostite. Oprostite mi zato, ker bom čez deset minut odšel na isto pot, na katero ste odšli vi pred menoj. Tudi jaz bom odšel čez pol ure nad vaše mesto in ga obsul z bombami. A kako se bo končal ta

STROJ ZA METANJE ROČNIH GRANAT

Na sliki se vidi nemško vojaštvo, ki si z zanimanjem ogleduje ruski stroj za metanje ročnih granat, katerega so umikajoči se Rusi pustili za seboj. S to pripravo se lahko vrže 42 granat hkrati.

polet, — to ve samo Bog."

Stisnil je roko na smrt obsojenemu in hitro odšel k svojemu bombniku, ki je bil pripravljen za odlet.

Dokler so vojaki zakopavali

preluknjano telo mladega poročnika, je že letel drugi pilot v smeri neprijateljske zemlje, ravnodušno in hladno, kakor njegov stroj, ki ni imel ne srca ne duše.

(T. A.)

ZA NAŠE GOSPODINJE

Gobe, gobe!

Geslo: Uporabi zmeraj samo sveže gobe in le take, ki jih dobro poznaš!

Kako si pripraviš gobe za delj časa? Najbolj znano je to, da jih posušimo. Posušene gobe se jako dolgo obdržijo, če so na suhem prostoru. Znano je tudi, da jih vložimo v sol. Gobe otrebiš in razrežeš na kocke. Potem daješ v posodo zdaj plast soli in spet plast gob. S soljo skleneš. Take gobe so le za juho, ki je pa seveda ne smemo soliti.

Jako dobre so gobe v jesilu. Za v jesih so le majhne gobe, a ne le jurčki, ampak tudi druge vrste gob. Kako jih vložiš? Najprej jih očistiš in dobro je, če vsako razpoloviš, da ni črvičev. Očiščene gobe kuhaš deset minut v jesilu, ki je v njem sol, gorčična zrna, poper in lovorovi listi. Ko se shladi, napolniš kozarce s gobami, naliješ jesih z začimbami, jih zavežeš in daš za 25 minut v soparo 194 stopinj vročine.

Na te tri načine zna vsaka gospodinja shraniti gobe za delj časa. Je pa še četrti način, ki je malo znan. Gobe daš v presno maslo. Vsaka užitna, bodi velika ali majhna goba, je za to pripravna. Gobe otrebiš in razrežeš na listke. Da ostanejo bele, dodaš pri dušenju malo citronovega soka v presno maslo (na 2 funta gob pol funta presnega masla) in soli, kumine in popra. Ko so gobe do mehkega dušene, jih daš v kozarce in jih steriliziraš 20 minut v 203 stopinj vročine.

Če je štedilnik rjast, ga namaži z voskom, rob pa očistiš s limonovim sokom.

Jod in vodikov dvokis nista neomenjeno uporabna; prav tako ne smeš drugih zdravil hraniti dolgo, marveč jih vrzi kmalu proč, ker so zastarela strupena.

Lesenih predmetov ne čisti z vodo, ampak s peskom.

Roženih ročajev nikoli ne umivaj z vročo vodo, ker razpokajo; tudi jih ne pusti ležati v vodi, ampak brž umij z mlačno vodo in jih dobro obriši.

Jedila ne smejo ostati v kovinastih posodah, ker je zdravju škodljivo, tudi žlice vzemi koj iz jedi.

Zlatinino snaži v mlačni vodi z milom.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Parjene telečje prsi

Tri funte telečjih prsi potresi s soljo in poprom ter prav dobro podgrni. Medtem pa deni v podolgasto ponev dve žlici presnega masla ali masti, nekaj na koleščke zrezane korenja, pest čebule in peteršilja. Na to položi meso ter ga počasi pari približno pol

ure; vmes ga enkrat obrni, da po obeh straneh lepo porumeni. Potem deni meso v drugo ponev, na zelenjavo pa potresi žlico moke, premešaj, prilij malo vina in juhe, prideni vršček majerona in limonove lupinice. Ko dobro prevre, preceđi omako na meso ter pusti, da še malo vkup povre. Nato zreži na kocke, zloži meso na krožnik in polj z omako. Okrog pa deni zabeljene karfiole in kupčke praženega riža.

Krompirjevi cmoki veliki

Skuhaj in pretlači štiri velike krompirje, dodaj košček presnega masla, malo soli, dva rumenjaka, šest žlic moke in naredi testo. Ko je gladko ga razvaljaj pol prsta na debele. V presnem maslu ocvri malo drobno zrezane čebule, peteršilja in žlice drobtin; s tem namaži testo ter ga zvij skupaj. Razreži ga na tri prste dolge kose, izoblikuj s teh kosov podolgovate cmoke in jih skuhaj v slani vodi. Ko so kuhani jih poberi na krožnik, prereži vsakega čez polovico ter jih zabeli s presnim maslom.

Medeni kruh

Funt medu zavri in hladnemu primešaj pol funta sladkorja, funt moke, malo cimeta, klinčkov, muškatovega oreška, limonove lupinice in pint in pol mleka. To naj stoji do naslednjega dne. Drugi dan prideni dve jajci, dve žlici ruma ali dobre slivovke, pecilnega praška, in prav dobro mešaj 20 do 30 minut, končno prideni še četrt funta drobno zrezanih orehov. Namaži podolgovat model, deni vanj testo in peci v srednje vroči pečici tričetrt do eno uro. Naslednji dan zreži na prst debele rezine.

(Drugi način) — Kuhaj sedem minut funt medu, pint in pol vode, malo cimeta, klinčkov in limonove lupinice ter pol funta sladkorja. V hladnega zmešaj funt moke in peciven prašek. Ko je dobro premešano deni v pomazan model ter naslednji dan speci. En dan starega nareži v poljubne rezine.

PRAKTIČNI NASVETI

Ogledala čisti vselej z mrzlo. Čisto vodo in mehko krpo, ki ne škoduje steklu. Pri selitvi zavij ogledalo v volneno krpo, ne v papir, ki je oster in napravi v steklu zarezice, v katere se potem nabira nesnaga.

Skrbna gospodinja, bo gledala na zdravje svoje družine, zato si bo že jeseni nabavila pripomočkov zoper razna zimska prehlajenja. Poleg raznih čajev, je še veliko bolj na mestu pristni čebelarški med, ki ga v jeseni najlaglje dobiš od zanesljivega čebelarja.

SIAMSKÉ DVOJČKE POROČENE

Slika kaže slovite siamske dvojčke, katere ste od rojstva neolčljivo zrasle skupaj. Tista, ki stoji na desni, se je pred kratkim poročila in je poleg nje njen soprog, dočim je leva že prej poročena.

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923. SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1941:

Predsednik: Jos. Zicherl, 1830 W. Cermak Road.
Podpredsednik: Jos. Beribak st., 1811 W. Cermak Road.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue.
Duhovnj vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM, 1852 W. 22nd Place.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotni odbor: Peter Coff, 1830 W. Cermak Rd. — Math Hajdiniak, 2017 W. 21st Place. — Leo Mladic, 1941 W. Cermak Rd. — Pauline Oxbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Rd. in Dr. Frank Grill, 1858 W. Cermak Rd.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Naše mesečne seje se vršijo vsako prvo sredo večer ob pol 8. uri v mesecih od maja do septembra. Vsako prvo nedeljo v mesecu pa se vrše ob pol 2. uri v mesecih: od oktobra do aprila, v dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečina, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA, Chicago, Illinois

NAZNANILO!

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v sredo dne 8. oktobra točno ob osmi uri zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Vabljeni ste, da se gotovo vdeležite v velikem številu.

Člani, ki ste zaostali z svojim asesmentom ste prošeni, da vaš dolg nemudoma poravnate, brez posebnih opominov.

Kampanja je še vedno v teku. Ali ste vi že pridobili enega novega člana ali članico? Ali je vaša hčer, vaš sin že pri naši Družbi? Ako ne, tedaj na delo! Ako veste za katerega, vsaj nam ime izročite, bo odbor šel do njih, da jih pridobi.

Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik.

300 svetih maš letno

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zvezde za Afriko". Člana rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone,

3624 W. Pine Boulevard, Dept. A, St. Louis, Mo.

VSI KATOLIŠKI SLOVENC IN SLOVENKE V CHICAGO

vabljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnina—podpora v bolezni—preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1941:

JOSEPH OBLAK, ml. predsednik, JOHN PRAH, tajnik, ANTON KREMESEC, blagajnik.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjio Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Nobena stvar, kar sem jih slišal v šoli, mojega srca ni tako pretresla, kakor znanje o soncu, njegovi velikosti in daljnji oddaljenosti, in da s svojim srčnim žarom redi in hrani vse, kar je živega na zemlji, da pa bo tudi to velikansko srce nekoč izgorelo in da bodo tedaj morali umreti vsi na svetu: ljudje, živali in rastline.

Ko sem živel pozneje v velikem mestu, sem videl sonce redkokada. Gledališča imajo rada umetno luč: gledališča in družbe. Sedel sem kar naprej v gledališču, po dnevi pa sem spal. Le če sem bil preveč utrujen, sem se zatekel na kakšno sončno obalo in tam z drugimi bolniki vred iskal tolažljive svetlobe iz oči te zlate matere.

Sedaj pa, ko sem postal tih Hubert, večkrat gledam proti zvezdnatemu nebu. Oskrbel sem si nekaj knjig, male ljudske in uporabne spise, po katerih se lahko razumem v obzorju; kajti od tisoč izobraženih ljudi komaj eden ali dva kaj vesta o srebrnem čudežnem svetu nad našimi glavami.

Če torej opazujem blede Plejade, ali lepi križ Orionov, ali pa sicer katero zvezdo stalnico, in vem, da so vse te zvezde sonca, večja kakor je naše in tako daleč, da preteče tisoč svetlobnih let, predno pride njihova svetloba do nas, tedaj čisto preplašen zaprem oči in hočem — otrok zemlje biti rajši na strani našega sonca, tega preprijaznega čuda sveta.

Večkrat me v tej sončni radosti obide želja po ljubezni. Vselej je usmerjena v isto smer in ugasne z večerno zarjo.

V hladni noči sedim pri klavirju ali pri svojih knjigah, ali pa sanjam pri oknu tja proti šumečim gozdom.

Zadnji terek je bila porotna obravnava proti Grčarju. Nisem se mogel opogumiti, da bi šel tja in poslušal. Boltežar je sedel med porotniki. Skoraj vsa vas, ki je kar gorela v radovednosti, se je obrnila nanj za vstopnice. Boltežar je odbil vsakega. Nazadnje pa je dal nabiti na gasilno shrambo list, na katerem je bilo razločno brati, da je naravnost "krščanska svinjarija", če tišče ljudje, da bi pasli radovednost pri obsodbi svojega sosaščana; ljudje naj rajši pospravijo žetev, to je pametnejše.

Način Boltežarjeve uradne pisave je malo patriarhalen. Vendar pa je izvrsten človek. Vesel sem, da je moj prijatelj.

Od Boltežarja in tudi iz časopisnih notic vem o žalostnem poteku te razprave. Predsednik je natančno po podatkih iz preiskave, ki se je vršila prej, izpraševal starega Grčarja o njegovi krivdi, in Grčar je priznal vse. Boltežar se je svoje porotniške pravice, da lahko izprašuje, v polni meri (in kakor domnevam, v precej grobi obliki) posluževal; obtoženca je n. pr. imenoval gobezdača, ki ne ve več kaj kvasi, tako da ga je predsednik ostro posvaril, češ, da so njegovi ugovori izrečeni le v namenu, da bi obtoženca zmešal in da bi ga odvrnil od njegove hvalevredne vo-

lje, ki je le njemu v prid, da namreč prizna svojo krivdo.

"Glejte," je rekel Boltežar, "tega nisem prenesel; pravice, da kot porotnik tudi lahko govorim, si nisem dal vzeti in tedaj je nastal velik hrup. Odlikovanja sedaj prav gotovo ne dobim; toda to me jezi manj, kakor pa če zapro Grčarja po nedolžnem. Saj ga nikoli nisem mogel prav trpeti, že zato ne, ker je stanoval v bajti na barju, zaradi katere je graščina izgubila pravdo. Toda tega ni toliko kriv Grčar, kakor pa sodni svetnik Miklavčič. Ta je bil tedaj naš zastopnik in sedaj je zagovarjal tudi starega Grčarja. On je sploh zastopnik naše občine; zato tudi še nikoli nisimo dobili nobene pravde. In ta človek bi mi bil vendar moral priskočiti na pomoč, ko je videl, da hočem pomagati njegovemu klientu, zatožencu, naj ne govori tako neumno. Kaj še! Le priklonil se je predsedniku. In tedaj sem bil seveda izgubljen, stari Grčar pa tudi. Državni pravdnik, še mlad mož, je v svojem rezem govoru "dokazal", da je Grčar morilec. Nato pa je postavil še stransko vprašanje, ali je bil le uboj. — Zapomnite si, meni za mojo osebo je čisto vseeno, ali sem umorjen ali ubit — državni pravdnik je torej stavil vprašanje, če je bil le uboj. Vedeti morate, gospod Hubert, da uboj ni umor, da je le dejanje v afektu, in zaradi uboja človek ne more biti obsojen na smrt. — Šli smo nato v posvetovalnico. Prej pa sem še enkrat pogledal starega Grčarja. Ždel je na zatožni klopi kakor kup topoglavosti in neboljenosti. V posvetovalnici sem svoje stališče uveljavil. Rekel sem:

1. Grčar je star tepec. Ne zna drugega, kakor sekati drva.

2. Grčar ga rad zvrne kozarec, če ga ima. Večidel ga nima, zato je precej zmeden človek.

3. Grčar je moj politični nasprotnik, kajti, tako za gotovo mislim, je volil socialistično; tudi sem radi hiše, v kateri stanuje, izgubil že celo vrsto pravn.

4. Grčar zame torej ni nikakršen biser v občini. Toda le ene vem, da on nikakor ni ubil svoje vnukinje. Za kaj takega on ni. V moji vasi je gostilna pri "Grozdu" kjer gospodinjita dve mladi dekleti. Ti dve sta ponudili nekoč Grčarju, ki, kakor sem rekel, rad zvrne kozarec, če ga ima, ba, toda Grčar je dejal, da tega ne more, raje se odreče žganju. — Predsednik me je prekinil. "Vse to bi bil moral povedati njegov zagovornik", je menil. Zagovornik, ta bik, pa tega sploh ni povedal. Jaz sem le proti našim pravilom še vzkliznil: "Častno besedo vam dam, da Grčar ni morilec" — nato so opravili še nekatere formalnosti in nato so glasovali. Najprej za umor. Povem vam, gospod Hubert, bodite veseli, če vam nikoli ne bo treba biti porotnik.

(Dalje prih.)

Sirite in priporočajte list
"Amerikanski Slovenec!"

IZ ZASUZNJENE DOMOVINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

da je Italija dala Hrvatski premo za en bataljon motorizirane policije — petdeset motorjev s prikolicami in strojnimi puškami in dva reflektorja.

Pokrajina, ki jo je druga italijanska armija vnovič zasedla se razteza vzdolž dalmatinske obale in Dinarskega gorja. Poročajo, da se je zasedba izvršila v soglasju s hrvatsko vlado. Cilj te zasedbe je, po italijanski uradni izjavi, da se uredi razmere in zagotovi Italijanom, da njihova varnost ne bo ogrožena po sovražnikih ali sovražnih agentih, pa naj bi le-ti bili Anglosaksonci, židje ali boljševiki. "Popolo di Roma" pravi, da v Hrvatski med Zagrebom in Sarajevom živi milijon in pol Srbov, "sovražnikov Paveličeve vlade." "Večina njih se je prilagodila razmeram, morda skrivajo strojne puške po gozdovih, vendar za zdaj so mirni," piše v poročilu, "nekateri med njimi so se zbrali v krdele, ki danes požigajo bosanske gozdove in jutri ubijajo vstaje, dvigajo v zrak mostove in železniške proge. Vstasi dobrovoljci v dobro urejenih četah preganjajo upornike, jih nahajajo v njihovih gozdkih skrivališčih in pošiljajo na drugi svet brez odlašnega razpravljanja. Dopisnik "Popolo di Roma" pravi, da "komunisti delujejo po mestih", netijo bombe v javnih poslopih, kakor nedavno v glavni pošti v Zagrebu, a za pojasnilo dostavlja, da je

"hrvatski komunizem samo srbstvo, ki se danes zavija v rdeče zastavo, da bi prikrito svoj pravi obraz".

Dopisnik pravi, da na Hrvatskem ni več židov. "Kje pa je sedaj 40.000 ali 50.000 židov iz Hrvatske?", je pobaral: "Ni znano. Govori se o nekem malem otoku na Jadranu."

Po Paveličevem ukazu bodo kot politične krivice postavili pred vrhovno sodišče vse tiste, ki se bodo pregrešili proti gospodarskim odredbam in zlasti tisti, ki bodo obtoženi za prepevovanje poviševanje cen.

BRIDGES ZANIKAJ OB-DOLŽBO KOMUNIZMA

New York, N. Y. — H. Bridges, delavski voditelj ob zapadni obali, je podal zadnjo sredo izjavo, v kateri odločno zanika obdolžbe komunizma, vložene proti njemu. Še nikdar ni bil član komunistične stranke, pravi, in njegovo deportacijo želi le velebiznes.

ZA VOJNO GREDO VSAK DAN TEŽKI MILIJONI

London, Anglija. — Kakor je objavil zakladničar zadnjo sredo v britanskem parlamentu, zapravi Britanija vsak dan za vojno 44 milijonov dolarjev. Dasi pa je ta številka ogromna, jo skoraj dosegata tudi Amerika, akoravno ni dejansko v vojni. Iz podatkov ameriškega zakladniškega tajništva se namreč povzema, da se je tamkaj tekom septembra porabilo vsako dan skoraj 41 milijonov za domače oboroževanje in za "lend-lease".

ZA KONTROLNO PLAČ IN FARMARSKIH CEN

Washington, D. C. — Načelnik voditeljev fed. rez. sistema je mnenja, kot se je izrazil v ponedeljek, da se bo morala na vsak način uvesti kontrola nad plačami in nad cenami farmarskih produktov, ako se hoče dežela obvarovati inflacije.

Najnovejša vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Kje se Nemci in Rusi vojskujejo

To lahko sledite na zemljepisu

PRIROČNEM ATLASU V NOVI IZDAJI

Zdaj, ko divja po raznih delih sveta vojaka vsakega čitatelja zanima, kje so ti kraji, kje so njih meje, itd. Vse to dobite v zelo zanimivem ATLASU v novi izdaji, ki je izšel te dni. Ta Atlas pošljemo naročnikom za zelo nizko ceno.

Atlas ima velikost 9 1/2 x 12. Vsebuje sledeče zanimivosti: 2 platnecami vsebuje 52 velikih kart; 12 jarvanih zemljepisov tujih držav in posebnih stran na kateri je 56 zastav raznih držav in narodov.

45 slik iz vseh raznih krajev sveta, ki kažejo razna mesta, pokrajine in ljudi raznih krajev.

Najnovejši zemljepis kaže ves svet in tudi: Kako sta Rusija in Nemčija razdelila Poljsko; italijanske osvojitve Albanije; priključitev Čehoslovaške k Nemčiji; novo flinsko-rusko mejo; okupacijo Besarabije po Rusih; odstop Dobruđe Bulgarom in odstop ozemlja Madžarom od strani Rumunije.

Zanimiva je statistična tabela zadnjega ljudskega štetja in zraven tabela še iz leta 1930, tako da vsak lahko vidi razliko v številu prebivalstva med letom 1930 in 1940 po ameriških mestih, ki imajo 11.000 ali več prebivalcev.

Ima tudi tabelo vseh glavnih mest vseh držav po svetu, z označbo prebivalstva in z označbo zemeljske površine za vsako pokrajino ali deželo.

Zemljepisni in solčni sistem; planeti, razdalja med njimi; njih obseg, itd.

Označba razdalj med kontinenti, njih zemeljska površina, površina morja in voda, itd. Svetovni oceani in morja. Jesera in notranja morja. Največje reke in kanali na svetu. Glavni otoki in otočja na svetu, njih obseg, itd. Glavne gore na svetu z označbo višine in še druge zanimivosti.

Ta zemljepis stane SAMO 35 CENTOV

Za naročilo zemljepisa lahko pošljete denar v gotovini ali v znakah po 3c ali 2c ali pa v Money Order.

Izrednost tega zemljepisa je,

da se sam izpopolnjuje in popravlja. Kupon, ki je zraven v Atlasu je treba izpolniti in poslati izdajatelju zemljepisa, kakor na njem označeno in to vam daje pravico, da dobite pozneje dodatne zemljepise, na katerih bodo pozneje označene nove meje med vojskujočimi se državami, kakor še bodo določene in premenjene po sedanjih vojnih.

Naročila za ta Atlas sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

Rusi in Angleži so šli v Iran, da počistijo deželo nemških "turistov", podmače petokoloncev, ki so pripravljali pot Hitleru. Iran ostane Iran, ako se kaj izrednega ne dogodi. Prehiteli so Hitlerja, ki bi bil težko Irana izpustil, ako bi bil on prvi prišel. Umevno, da je strahovito ogorčenje v Berlinu, Kimu in Tokyu o takem nemoralnem, nezaslišanem, pretresljivem, imperialističnem in nasilnem koraku, ki mu ni para v mednarodnem občevarju. He... tat kriči: Primite tatu!

Well, ni vsak svetnik, ki svetniško zavija oči.

Ampak enako vro čudna roba prihaja tudi iz Moskve. Pomislite in pojinajte. V pravcati ekstazi verskega čustvovanja je Moskva po radiju povedala, da germanski režim "ogroža prav obstanek krščanstva," in da deluje na tem, da prekuče "Kristusa Kralja." Well, tudi to je čudna špraha iz Moskve. Ali so se tam izpreobrni, ali pa atistični lisjak enako le svetniško zavija oči? Utegne biti le gola propaganda.

Ce je pa prej Hitler govoril o križarski vojski zoper bolševizem, toraj zoper ateizem in se postavljaj pred katoličani, ki mu pa k vsi sreči niso šli na limanice, in ako zdaj ateistična Moskva govori o "Kristusu Kralju" in se nekako zavzema za krščanstvo, je vse to le jasen dokaz, da morajo tudi taki "svetniki" računati z moralnimi silami v človeštvu.

Na čelu članka v mesečniku, ki nikakor ne stoji na podlagi krščanskega svetovnega naziranja, vidim: "... In ko je Krist izdihnil na križu, so rimski vojski vladjali za njegovo obleko..." To je nekaj o Kristu in iz evangelija. Gola navedba, samole citat je. Jaz bi enako lahko citiral marsikaj prav dobrega iz Korana muslimanov, iz Ved budistov ali brahmanov, iz svete knjige mormoncev, dasi nikakor ne stojim na podlagi njih življenjskega naziranja, niti njih verskega pojmovanja. Lahko bi navedel tudi nekaj dokazov, da se z naziranjem muslimanov, budistov, mormoncev ne strinjam. Ampak moji dokazi bi morali biti tehtni, neovrgljivi dokazi, ne le nekaj, kar se vrže na papir in je vrženo tja.

POSLSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure do polдне na WGES postaji 1360 kilocycles.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Telefon Canal 3817
CHICAGO, ILL.

SLOVAŠKI DENAR IMA NIZKO VELJAVO

(S.B.) — Sedaj je v Slovaški nekako 1600 milijonov slovaških kron papirnatega denarja v prometa. Ta denar pa ni krit z zlatom ali katerokoli drugo vrednoto; kajti slovaška vlada nima zlata. — Prejšnja čehoslovaška republika je imela le za okoli 700 milijonov kron, štela je pa okoli 15.000.000 prebivalcev. V razmerju z današnjo Slovaško, ki šteje okoli 2.000.000 prebivalcev, je skoro še enkrat tolikšna količina papirnatega denarja, vsekako že velika vsota.

"SIRITE AMER. SLOVENCA"

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

PRODAM

hišo z dvema stanovanjima, vsako po 5 sob. Hiša je zidana in ima centralno kurjavo in garažo za dve kari. Cena \$5.500.00. Naplata treba samo \$1000.00 ostalo na odplačila. Eno stanovanje v hiši je prazno, da se kupec lahko takoj vseli. Hiša se nahaja na 1220 — 49th Avenue. — Telefoni-rajte LAWndale 7182, Chicago.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja — Mrtniška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov сосед Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois